

staatsbosbeheer

Nieuwsbrief Midden Veluwe

Nummer 1 | Winter 2020

In deze nieuwsbrief leest u over ons bos- en natuurbeheer in uw omgeving. Over natuurherstel op de Veluwe als Natura2000 gebied. Over wat we allemaal buiten in de natuur op de Midden Veluwe doen en waarom. We informeren u over ontwikkelingen vanuit de provincie of Veluwe Alliantie die ons werk raken. En als we prachtige natuurberichten hebben delen we die ook. Heeft u vragen naar aanleiding van of over een ander onderwerp, mail ons dan gerust.

Trekker met choppermachine.

Inhoud

Beheer

Chopperen als heidebeheer en bosbeheer

Natuurherstel

Heideherstel, stuifzandherstel en maatregelen Kootwijkerveen

Recreatie

Plannen voor recreatiezonering, ruiter- en menpaden en de Buitencode

Overig

Ontwikkelingen Caitwickerzand

1

2

4

5

Beheer

Chopperen als heidebeheer:

De afgelopen maanden hebben we op de Hoog Buurlose heide en de heide rond Radio Kootwijk gechopperd. Chopperen is het verwijderen van de vegetatie en een deel van de bovenste humuslaag. Het is een maatregel tussen maaien en plagen in. Chopperen gebeurt met een robuuste klepelmaaier waarbij de klepels een paar centimeter in de bodem gaan. Het choppermateriaal wordt direct opgezogen en afgevoerd.

Luchtfoto: Chopperbanen op de Stroesche heide.

We chopperen op vergrasde en/of verouderde heide om vergrassing tegen te gaan en diversiteit te creëren in leeftijdsopbouw en soortensamenstelling in de heide. Ook voeren we met het uitvoeren van deze maatregel stikstof af uit het gebied. Het chopperen is een van de beheermaatregelen om de heideterreinen op de Veluwe te beheren.

Vanuit de lucht ziet het er heel speciaal uit. Het is bewust in dit patroon gedaan. Dat werkt handig en de banen liggen op een bepaalde afstand van elkaar. Voor de duidelijkheid: de banen in de heide zijn geen wandelstroken en mogen niet betreden worden. Vooraf aan het werk is een faunacheck gedaan.

Bosbeheer:

Komende winter zal Staatsbosbeheer houtoogst uitvoeren in verschillende gebieden. In de periode tot 15 maart zal er op verschillende locaties een dunning worden gedaan. Dan halen we bomen weg om andere bomen de ruimte te geven verder te groeien. Er wordt gewerkt in de boswachterij Garderen Oost,

Ugchelen en Rozendaal. In de desbetreffende gebieden zal Staatsbosbeheer nog nader communiceren met omwonenden en ondernemers.

Wilt u meer lezen over het bosbeheer van Staatsbosbeheer? Bezoek dan onze website of lees de reeks van 6 blogs over ons bosbeheer van onze collega Erik Bruins.

Website Staatsbosbeheer:

staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/dossiers/bos-en-hout

Boswachtersblog Veluwe. Bosbeheer uitgelegd:

boswachtersblog.nl/veluwe/2016/10/28/boswachter-doet-nu-bosbeheer-uitgelegd-1-ontstaan-huidige-veluwse-bossen/

Natuurherstel

Open heide en stuifzand is een belangrijke reden waarom de Veluwe aangewezen is als Natura2000 gebied. We moeten dus goed voor de heide en het stuifzand op de Veluwe zorgen en regelmatig ingrijpen om het landschap open en half-open te houden. Daarom werken we aan natuurherstel in verschillende heidegebieden en het stuifzand van het Kootwijkerzand. Dit herstel gebeurt in overleg met en betaald door provincie Gelderland.

Heide herstel:

Heide voor zandhagedis en veldleeuwerik.

Van nature verandert heide langzaam in bos en beginnen er jonge bomen te groeien. De stikstofdepositie versnelt dit proces. Om de heide te behouden halen we jonge bomen en het opgroeiend bos aan de randen van de heide weg. Er blijven ook kleine en grote bomen op de heide staan voor vogelsoorten als de roodborsttapuit en de nachtzwaluw. Op sommige plekken maken we een open strook die heidegebieden met elkaar verbindt

Heide die dicht groeit.

weer open. Dat is van levensbelang voor vlinders, libellen en hagedissen, omdat ze zo hun soortgenoten kunnen vinden voor paring. Zo behouden we de prachtige open heidevelden.

Dit verwijderen van opslag van jonge bomen gebeurt met hulp van een aannemer. De werkzaamheden worden uitgevoerd door De Groenmakers uit Doetinchem en Ei-

kelboom uit Apeldoorn. Deze aannemers zijn PSO 30+ bedrijven. Concreet betekent dit dat deze bedrijven meer dan dertig procent mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst heeft. Acht ploegen zijn deze winter en volgende winter aan het werk. De heidegebieden die ze deze winter open maken zijn: Kootwijkerduin, de overgangszone van Radio Kootwijk naar het Kootwijkerzand

en de verbindingzone tussen Radio Kootwijk en de Regelbergen. Ook wordt er gewerkt op 't Leesten.

Het werk wordt veelal uitgevoerd met elektrische bosmaaiers en handkracht. Nadat de jonge bomen op rij zijn gelegd worden ze later uit het terrein afgevoerd.

Stuifzandherstel:

Kootwijkerzand moet weer stuiven.

Het Kootwijkerzand op de Veluwe is het grootste stuifzandgebied van West-Europa, in totaal 750 hectare. Ruim 120 jaar geleden, al bij het herbebossen van de woeste zandgronden, is het gebied aangewezen als natuurreserveaat. Er hadden zich hier unieke flora en fauna ontwikkeld in het stuivende zand. Maar het gaat niet goed met het open stuifzand. Door te veel stikstof en niet in te grijpen, is het gebied de afgelopen decennia voor een groot deel dichtgegroeid, waardoor flora en fauna die van stuifzand houdt, het moeilijk heeft. Daarom gaan we ook dit jaar weer aan het werk om het zand stuivend te maken. Vogels als boompieper, tapuit, boomleeuwrik en insecten als sneeuwspringer, kleine heivlinder, of de lentevuurspin en met hen nog vele andere dieren gaan profiteren van het stuivende zand. Zij zijn afhankelijk van een sa-

Heide na uitvoering van de werkzaamheden.

menhang van verschillende vegetatietypen samen met stuifzand.

Stikstof

Zonder ingrijpen wordt uiteindelijk elk type natuur bos. Dat heet succesie. Maar hier speelt ook de stikstof problematiek een grote rol. Door te veel stikstof die als een soort neerslag in het gebied terecht komt, heeft tankmos of 'Grijs kronkelsteel-tje' grote delen van het stuifzand vastgelegd. Dit uitheemse mos woekert en de verschillende flora en fauna die afhankelijk zijn van stuivend zand hebben het nakijken. Daarom moet het mos met een kraan worden verwijderd en afgeplagd.

Vorig jaar hebben we al 38 hectare in het westelijke deel hersteld. Dit jaar voeren we herstelwerkzaamheden uit in het zuidoostelijke deel van het gebied en zal een zelfde oppervlakte worden geplagd. We gaan jonge bomen en prunus verwijderen en vervolgens het dichtgegroeide stuifzand afplaggen. Deze werkzaamheden duren tot en met februari 2021.

Plaggen

De geplagde bovenlaag blijft in het gebied. Van de werkzaamheden vorig jaar hebben we geleerd dat tankmos snel verteerd en het fijne zand heeft een functie in het stui-

Kootwijkerzand werk in uitvoering winter 2019/2020.

Luchtfoto 2018 voor de eerste fase.

Luchtfoto na de 1ste fase stuifzandherstel begin 2020.

ven. Het geplagde zand wordt in oorspronkelijke laagtes en duinen in het gebied verwerkt. De komende jaren blijven we nog druk met divers natuurherstel op het Kootwijkerzand. Tot 2027 werken we steeds op een ander deel van het stuifzand. Over dit onderwerp zult u hier nog vaker lezen.

Maatregelen Kootwijkerveen:

Staatsbosbeheer werkt aan plannen voor het herstel van de venoevers

van het Kootwijkerveen. De venoevers groeien dicht. Door begroeiing rond de vennen weg te halen verwachten we een positief effect op het waterniveau in het ven waar veel bijzondere planten en dieren afhankelijk van zijn zoals beenbreek en de venwitsnuitlibel.

Ook wordt een verbindingzone uitgewerkt van het Kootwijkerveen naar het Nieuw Millingense zand. Dit helpt dieren zoals de adder om-

dat dan twee leefgebieden verbonden worden. Op een later moment en ruim voor aanvang van de werkzaamheden organiseert Staatsbosbeheer een inloopbijeenkomst om u te informeren over de precieze plannen en de geplande werkzaamheden. Provincie Gelderland is opdrachtgever van het project en betaald de kosten voor de uitvoering van de werkzaamheden.

Recreatie

Plannen voor recreatiezonering:

Wat is recreatiezonering?

Steeds meer mensen genieten van de prachtige natuur op de Veluwe. Dat bezoek heeft een keerzijde. Door toenemende verstoring raakt het evenwicht tussen natuur en recreatie uit balans. Provincie, gemeenten, grondeigenaren en recreatieondernemers werken daarom aan een recreatiezoneringsplan voor de hele Veluwe. We benoemen zones voor verschillende vormen van gebruik. Waar de natuur moet herstellen, worden rustgebieden aangewezen. In andere gebieden krijgen de verschillende vormen van recreatie meer de ruimte.

De afgelopen maanden is dit proces volop in ontwikkeling gekomen, ook op de Midden Veluwe bij

Staatsbosbeheer. De komende tijd wordt duidelijk hoe de provincie, samen met ons en de verschillende gemeenten de omgeving zal informeren en betrekken bij de te nemen maatregelen in ons gebied. Als bekend is hoe de gebiedsprocessen worden ingericht, zullen belanghebbende worden uitgenodigd om mee te denken.

Meer informatie leest u in het E-magazine en het plan van aanpak van de Provincie Gelderland.

Ruiter- en menpaden Veluwe Midden:

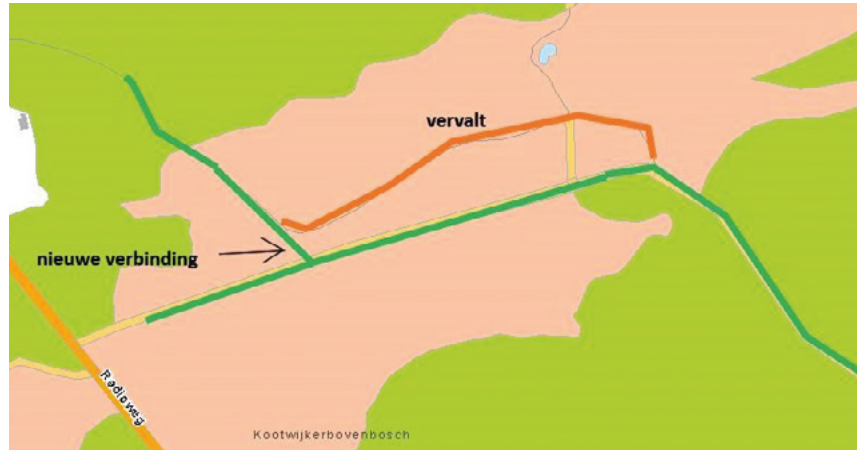
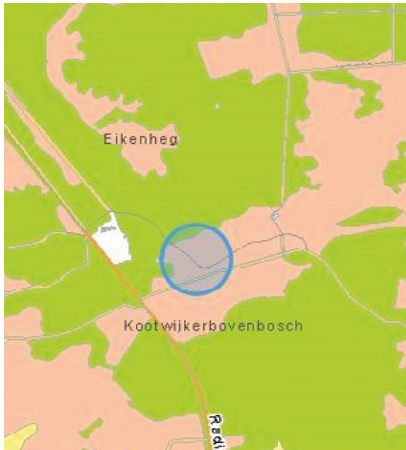
Aanpassing op ruiter- en menpad

Recreatie in balans met waardevolle natuur betekent een concrete aanpassing aan het ruiter- en menpad vlakbij Radio Kootwijk. Direct naast het pad ligt namelijk een zeer kwetsbare locatie van specifieke flora en fauna. Op deze locatie kunnen we daardoor het ruiterpad niet goed onderhouden, verbrede of er watergaten maken kan niet door de kwetsbare vegetatie in de bermen en heide naast het pad. Om deze plek meer rust te geven en

E-magazine: magazine.gelderland.nl/zonering-veluwe

Plan van aanpak: [gelderland.nl/bestanden/Gelderland/Natuur/DOC_A4_Nota_Neutrale_PvA.pdf](https:// gelderland.nl/bestanden/Gelderland/Natuur/DOC_A4_Nota_Neutrale_PvA.pdf)

Staatsbosbeheer
Otterloseweg 116
7339 GZ Ugchelen
boswachtersblog.nl/Veluwe

de ruiter de ruimte passen we op deze locatie het tracé aan.

De Buitencode:

Staatsbosbeheer vraagt bezoekers van natuurgebieden om anderen de ruimte te geven, de natuur te beschermen en de Buitencode in acht te nemen.

De Buitencode bestaat uit vijf regels:

- Wees vriendelijk, geef elkaar de ruimte en minder je vaart
- Voel je verantwoordelijk voor je eigen gedrag richting natuur en haar gebruikers
- Durf een ander aan te spreken op zijn gedrag

- Sportief bewegen in de natuur doe je veilig, draag bescherming
- Blijf op de paden en geef natuur de ruimte

De Buitencode is een samenwerking tussen de NTFU, KNHS, Atletiekunie, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Landschappen.

Overig

Ontwikkelingen Caitwickerzand: Staatsbosbeheer gaat komende winter de oude asfaltpaden en – parkeerplaats verwijderen uit het natuurgebied Caitwickerzand binnen de gemeente Apeldoorn.

Met het in gebruik nemen van de twee natuurbruggen over de N302 en N344 heeft dit gebied een an-

dere rol gekregen. Het is van recreatief medegebruik veranderd in rustgebied voor de wilde dieren die noord-zuid trekken over de Veluwe. Tegelijkertijd waren deze voorzieningen oud en versleten en is het gebruik van dit gebied veranderd. In totaal ligt er bijna 3 km aan asfaltpad dat nu wordt weggehaald.

Meer informatie leest u in ons blog:

[Asfalt weg uit natuurgebied Caitwickerzand](#)

Heeft u vragen over de werkzaamheden dan kunt u mailen naar de boswachters:

Laurens Jansen:

L.jansen@staatsbosbeheer.nl

Jeanette de Moed:

J.deMoed@staatsbosbeheer.nl

Noodgeval in het bos: bel 112

Dode of aangereden dieren langs de weg: bel 0900-8844 politie (geen spoed)

Doden dieren of een vuilstort in het bos:

Bel het calamiteitenummer van Staatsbosbeheer Veluwe 06-11882512 (let op naar dit nummer kunt u alleen bellen niet sms'en of WhatsAppen)